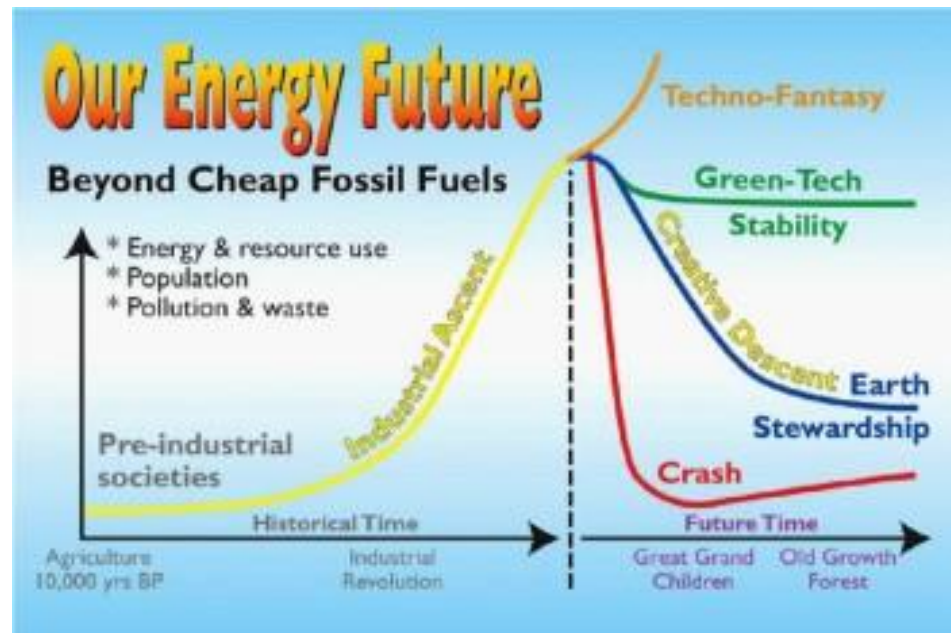

RIZIKA SOUČASNÉHO SVĚTA (podle WEF 2018)

Ing. Ivan Beneš

Výbor pro udržitelnou energetiku
Praha, 22.2.2018

World Economic Forum Annual Meetings

Svět byl, je a vždycky bude plný rizik

Insight Report

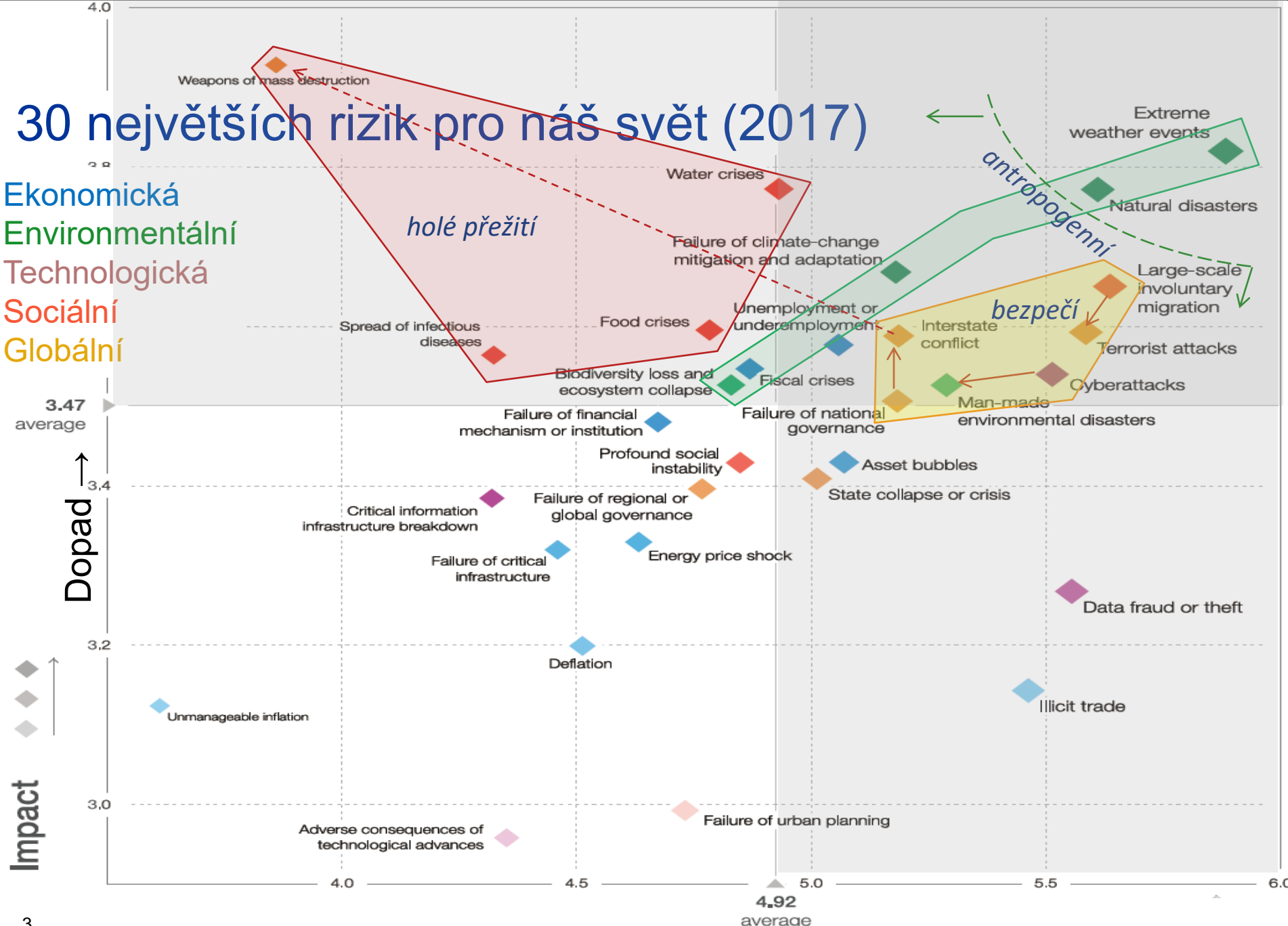
The Global Risks
Report 2018
13th Edition

- Schází se politické, ekonomické a vědecké elity
- Dospěli jsme k nejsložitější éře v dějinách lidstva, vzájemně závislé a propojené
- Tři největší stresory lidstva:
 - změna klimatu
 - konečnost zdrojů
 - růst lidské populace
- Roste obava z použití jaderných zbraní a důsledků změn klimatu

30 největších rizik pro náš svět (2017)

Ekonomická
Environmentální
Technologická
Sociální
Globální

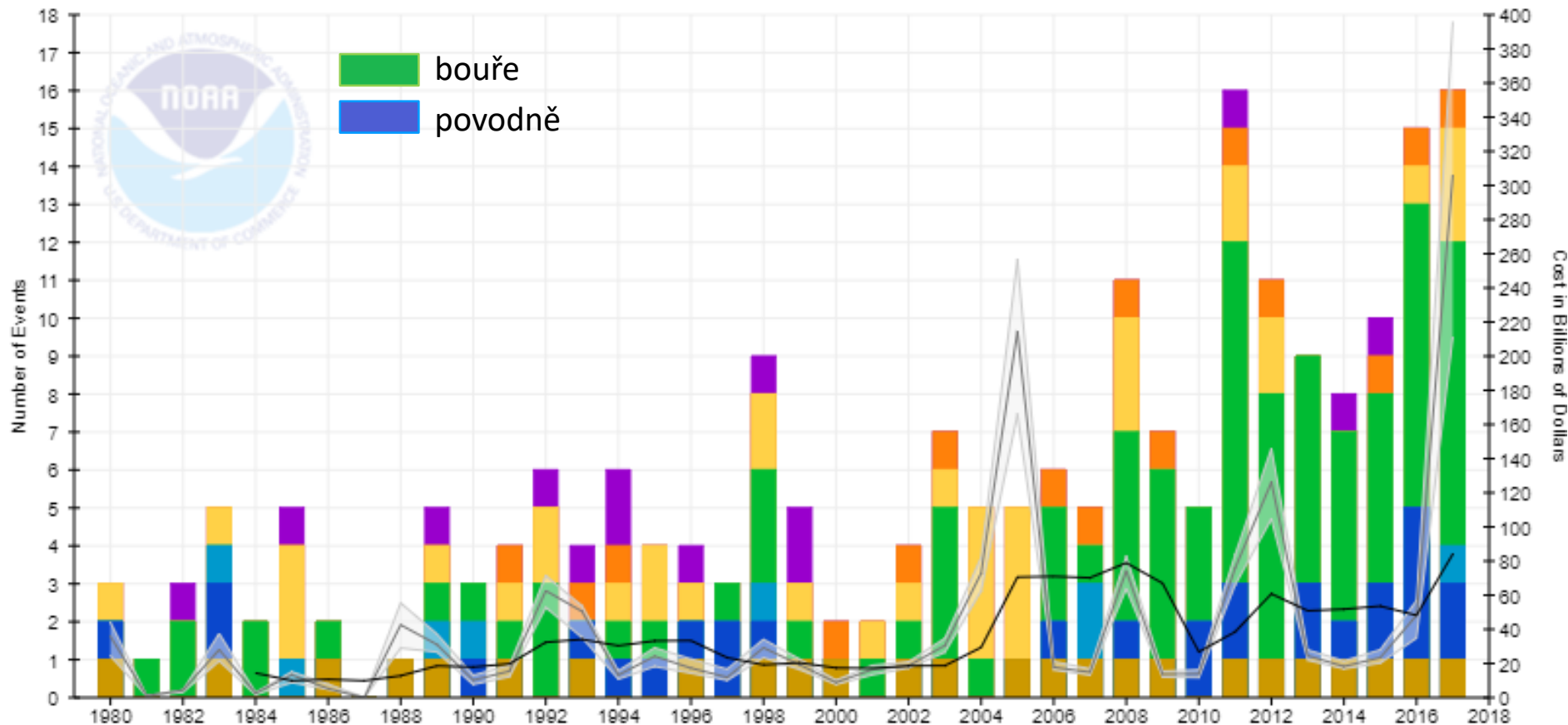
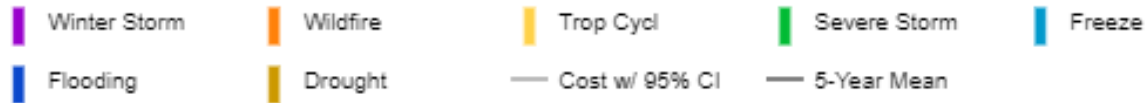
Zdroj: World Economic Forum, 2017

Urgentní environmentální výzvy

- Extrémní vlivy počasí
- Zrychlující se ztráta biodiverzity
- Znečištění vzduchu, půdy a vody
- Chybná politika ve zmírňování změny klimatu a v adaptaci
- Ekonomická a sociální rizika přechodu na nízkouhlíkovou budoucnost
- Vzájemné vazby jako je dopad na vodní krizi a nedobrovolnou migraci

Počet přírodních pohrom v USA a jimi způsobené ztráty

Billion-Dollar Disaster Event Types by Year (CPI-Adjusted)

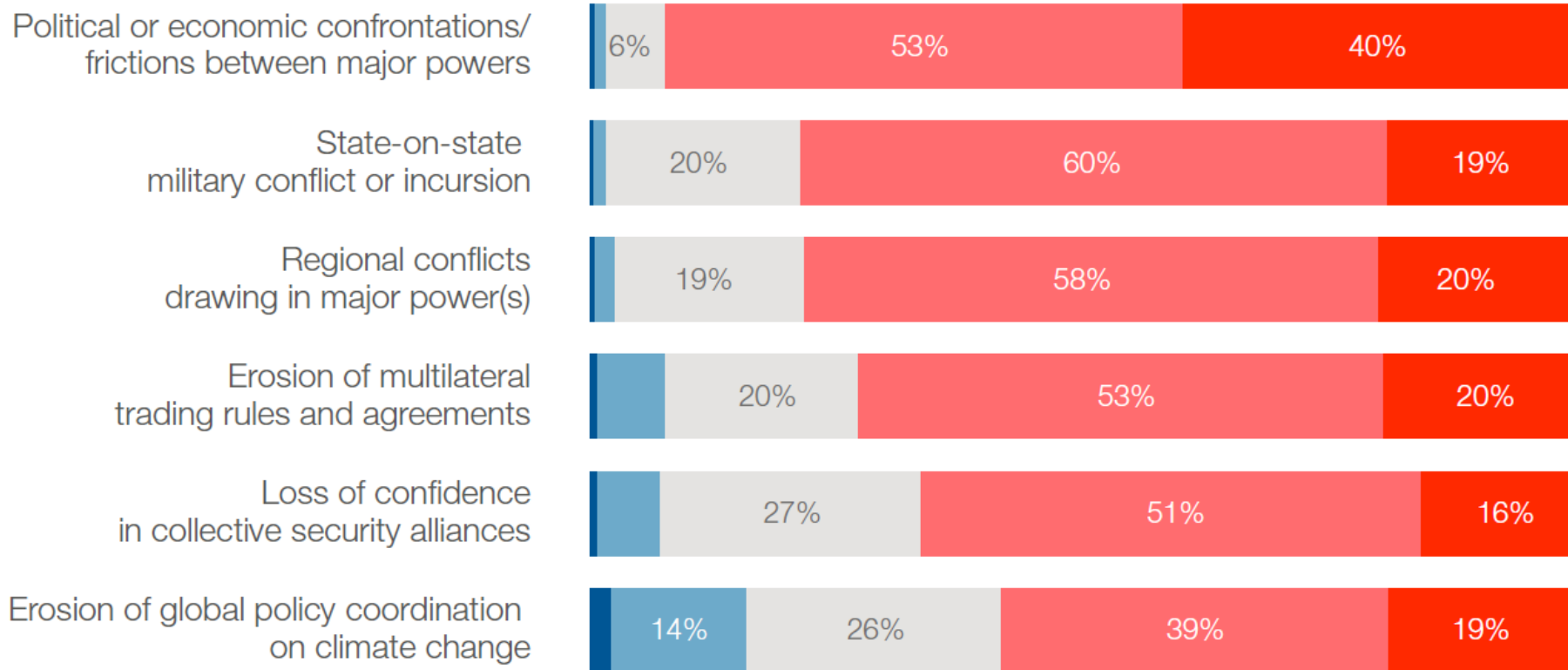
Vlny veder a sucho budou narušovat zemědělskou produkci

- Rozmach používání monokultur zvyšuje zranitelnost a riziko katastrofického zhroucení potravinových systémů
- Ztráta agrodiverzity, 75% produkce potravin pochází ze:
 - 12 druhů rostlin (60% tvoří rýže + kukuřice + pšenice)
 - 5 živočišných druhů
- Zvýšená obava z „ekologického Armagedonu“ vychází též z možného kolapsu hmyzí populace, která je kritická pro potravinovou produkci

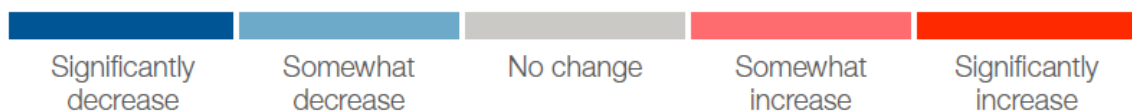
Geopolitické riziko konfliktů se v roce 2018 pravděpodobně zvýší →

Do you think that, in 2018, the risks presented by the following issues will **decrease** or **increase** compared to 2017?

93% polit. a ekon. spory velmocí
79% mezistátní vojenské konflikty
78% regionální proxy války
73% eroze mnohostranných smluv
67% ztráta důvěry v bezp. aliance
58% eroze koordin. politiky klimatu

Percentage of respondents

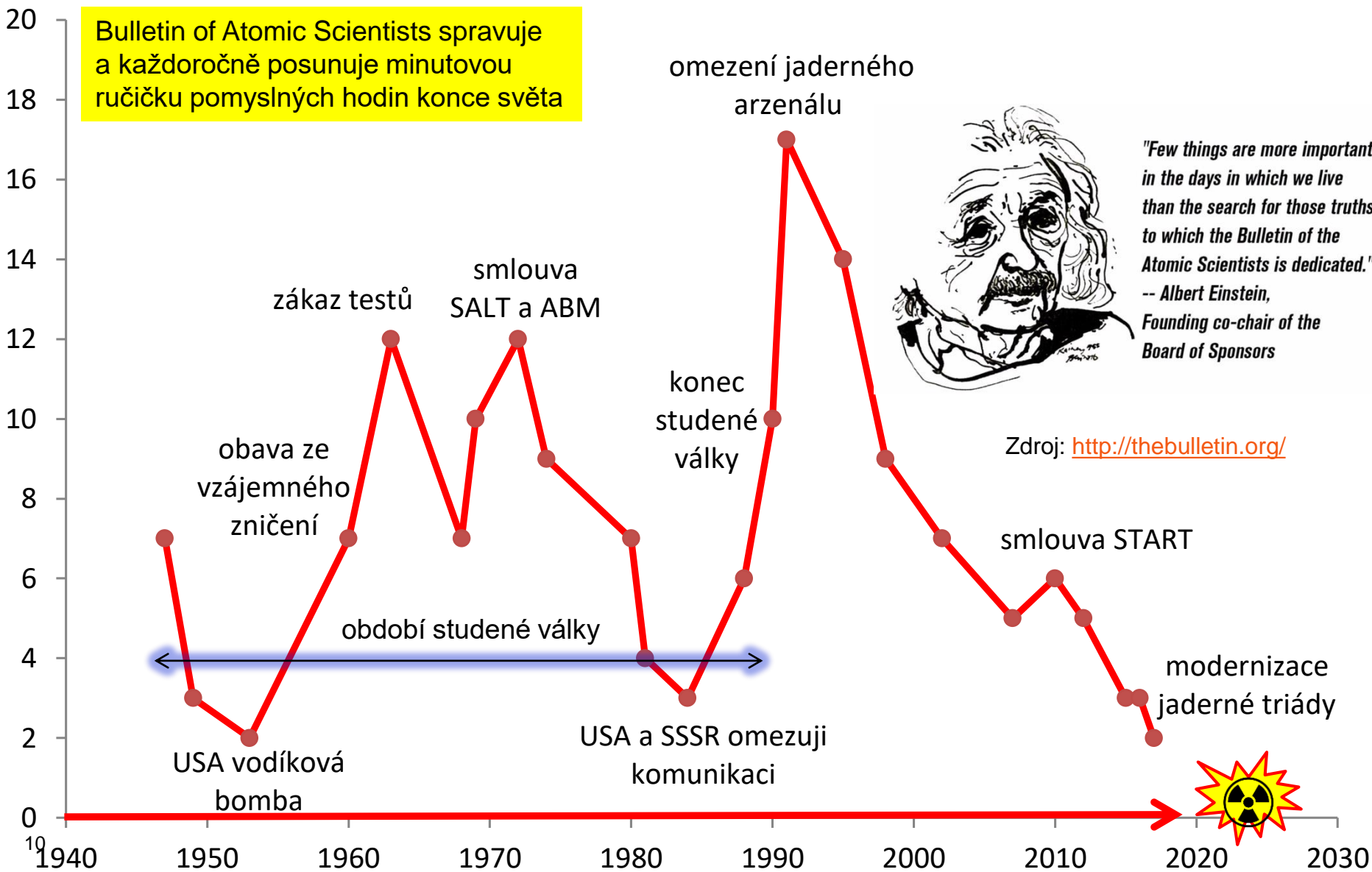
Posun geopolitických sil zvyšuje zranitelnost menších států

- Vztahy mezi hlavními světovými mocnostmi se mění, většinou k horšímu
- Rozpad důvěry a eroze dodržování celosvětových norem určených k řízení mírových interakcí mezi státy
- Posun vztahů mezi globálními a regionálními mocnostmi vytváří větší míru nejistoty pro menší státy, které jsou mezi nejvíce postiženými, když se hroutí pravidla a hlavní mocnosti bojují o svou pozici
- Tyto země jsou obzvláště ohroženy tlakem na přizpůsobení politiky tak, aby odpovídaly zájmům velkého mocenského nebo regionálního hegemona

Bulletin of Atomic Scientists „měří“ riziko jaderné apokalypsy

Bulletin of Atomic Scientists spravuje a každoročně posunuje minutovou ručičku pomyslných hodin konce světa

Vědci reagují na rostoucí obavy z jaderných zbraní a změn klimatu

- Naplňuje se obava atomových vědců z roku 1945, že je blízko doba, kdy každý větší národ bude mít sílu zničit městskou civilizaci jakéhokoliv jiného národa
- Pokud jde o klimatickou změnu, nebezpečí se může zdát méně bezprostřední, ale vyhnout se katastrofickému zvýšení teploty v dlouhodobém horizontu vyžaduje naléhavou pozornost
- Technologické změny narušují demokracii na celém světě, neboť umožňují využití informačních technologií jako zbraní k podkopávání důvěry v instituce nezbytné pro svobodné myšlení a globální bezpečnost

Je tento trend zvratný?

- Žijeme v nebezpečné době, ale toto nebezpečí si vytvořilo samo lidstvo (až na dvě jsou všechna ostatní globální rizika antropogenní)
- Jestliže lidstvo vynalezlo a uskutečnilo nástroje apokalypsy, může vyvinout i metody kontroly a toto riziko eliminovat
- V roce 2018 mohou světoví lídři posunout hodiny od půlnoci globální katastrofy zpět tím, že se budou řídit zdravým rozumem a přijmou následující opatření

Doporučená opatření: USA, Korea, Írán

- Americký prezident Donald Trump by se měl zdržet provokativní rétoriky týkající se Severní Koreje
- Americká a severokorejská vláda by měly otevřít více komunikačních kanálů
- Světové společenství by mělo usilovat o zastavení zkoušek jaderných zbraní a raket v Severní Koreji
- USA by měly dodržovat dohodu o iránském jaderném programu, pokud ji bude dodržovat Írán

Doporučená opatření: USA, Rusko

- USA a Rusko by měly projednávat a přijímat opatření k předcházení incidentům podél hranic NATO. Provokativní vojenské cviky a manévry jsou potenciál pro eskalaci krizí. Obě armády musí zachovávat zdrženlivost a profesionalitu, dodržovat všechny existující normy, aby se vyhnuly konfliktům
- Američtí a ruští vůdci by se měli vrátit za vyjednávací stůl a usilovat o další snížení počtu jaderných zbraní; omezit programy jaderné modernizace; zajistit, že se na bojišti nikdy nepoužijí taktické jaderné zbraně

Doporučená opatření: klima a technologie

- Světové společenství by mělo spolupracovat při zkoumání a řešení problému potenciálně zhoubného nebo katastrofického zneužívání nových technologií, zejména pokud jde o autonomní zbraně, které rozhodují a "zabíjí" bez lidského dohledu
- Občané USA by měli všemi právními cestami vyžadovat od své vlády politiku v oblasti klimatu
- Vlády po celém světě by měly zdvojnásobit své úsilí o snižování emisí skleníkových plynů

Doporučená opatření: občané

- Mezinárodní společenství by mělo zavést nové protokoly, které by odradily od zneužívání informačních technologií k oslabení důvěry veřejnosti v politické instituce, média, vědu a v samotnou existenci objektivní reality
- Existuje i druhá strana vůči zneužívání sociálních sítí. Občané mohou využívat sílu internetu ke zlepšení dlouhodobých vyhlídek svých dětí a vnoučat, trvat na faktech a vyvracení nesmyslů.
- Mohou požadovat kroky ke snížení existenční hrozby jaderné války a nekontrolované změny klimatu. Využít příležitosti k vytvoření bezpečnějšího a zdravějšího světa.

Kontakt:

Ing. Ivan Beneš

Místopředseda Výboru pro udržitelnou
energetiku RVUR

Člen Rady expertů, Czech BCSD/WBCSD

telefon: 603 261 470

e-mail: benes.energy@gmail.com